

Domme.

Danmark.

Den Kamp mod Svindlen i Forretningsforhold, som vore Domstole har maattet optage (se dette Tidsskrifts 1ste Aargang S. 61 ff.), er fortsat under den mod de tiltalte Cordosa (Fader og Søn) rejste Sag. Der afsløredes herunder en i meget stort Omfang drevet Humbugsføretning, der lokkede mer eller mindre ukyndige ind i Terminsspekulationer, hvor de Tiltalte, under Skin af at være Kommissionærer for Ofrene, blankede disse af for alt. Kriminalrettens Dom, der afsagdes i November 1913, er imidlertid for Tiden under Appel til Højesteret, og en nærmere Omtale af denne betydningsfulde Sag bør derfor opsættes, til Højesteretsdommen foreligger.

Retsvildfarelse. I indeværende Højesteretsaar foreligger der to Højesteretsdomme angaaende det interessante Spørgsmaal om Betydningen af Retsvildfarelse *).

Allerede for nogle Aar siden belystes dette Spørgsmaal ved Højesterets Dom af 21. Oktober 1903 i en da meget omtalt Sag (H. R. T. 1903. 309, U. f. R. 1903 B 302): En Præst i Folkekirken havde undladt at efterkomme et ham af Mini-

---

*) Dansk Straffelov § 42 lyder saaledes: »Ukyndighed om Straffeloven, den urigtige Formening, at den ved Loven forbudne Handling efter Samvittighedens eller Religionens Bud er tilladt eller endog befalet, eller omvendt at en lovbefalet Virksomhed af samme Grund er utilstedelig, saavel som Beskaffenheden af Gerningsmandens Bevæggrund og Øjemed udelukker ikke Anvendelsen af Straf«. Hermed kan sammenlignes det foreliggende Straffelovsudkast (1912) § 41: »Uvidenhed om en Handling Retstridighed udelukker ikke den ellers forskyldte Straf, medmindre det findes, at Uvidenheden af særlige Grunde ikke kan lægges den handlende til Last«; jfr. Udkastets § 40, 1. Punktum: »Ukendskab til eller urigtig Opfattelse af saadanne faktiske og retlige Omstændigheder ved Handlingen, som betinge dens Strafbarhed, udelukker Straf for forsætlig Forbrydelse«.

steriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet gennem hans kirkelige Foresatte meddelt Paalæg om at foretage Vielse af en fraskilt Mand til en Kvinde, til hvem han under sit tidligere Ægteskab havde staaet i utugtigt Forhold, men som han i Overensstemmelse med den gældende Lovgivning havde opnaaet Bevilling til at indgaa Ægteskab med. Præsten blev derefter sat under Tiltale efter Straffelovens § 142, der angaar en Embedsmands forsættelige Nægtelse af at udføre, hvad der er ham lovlig befalet. Ved Højesteretsdommen statueredes det, at denne Vægning havde været uretmæssig, men under særligt Hensyn til Indholdet af hans Præsteløfte og Folkekirkens uklare Stilling til Spørgsmaalet om fraskiltes Vielse (der bl. a. havde ført til Tilladelsen af visse Lempelser i Vielsesritualet) samt til Opfattelsen hos mange af Folkekirkens Præster fandtes han at have haft nogen Føje til at gaa ud fra, at Opfyldelsen af Paalæget var uforenelig med de ham ifølge hans Præsteløfte paahvilende Pligter. Det fandtes derfor betænkeligt at antage, at under denne Kollision Lovligheden af Øvrighedens Befaling havde staaet ham klart, og hans Vægning ved at opfylde Paalæget blev derefter ikke anset som en forsættelig Krænkelser af hans Embedspligt, hvorfor han blev frifunden. Dommen tjener navnlig til Afgrænsning af, hvad der kan betragtes som en egenlig Retsvildfarelse, idet her Frifindelsen støttes paa en Betragtning, der i Virkeligheden hentes fra et andet Omraade, nemlig en undskyldelig Misforstaaelse af, at ogsaa i denne Situation hans Lydighedspligt som Embedsmand overfor Paalæget var den samme som overfor ethvert andet lovligt Paalæg til ham fra hans Øvrighed *).

I de to Højesteretsdomme fra 1913, der begge angaar Forhold udenfor Straffeloven, belyses Spørgsmaalet fra andre Sider.

Højesteretsdom af 23. April 1913 (H. R. T. 1913. 132, U. f. R. 1913 A 523) angaar en Pige, som, efter længere Hospitalsbehandling i Efteraaret 1911 for Syfilis, d. 14. Februar 1912 fødte et Barn, som hun, efter først selv at have ammet det, d. 10. Marts s. A. fik anbragt i et Plejehjem, hvor det skulde opflaskes. Barnet, der da ikke havde vist Tegn paa Sygdom, led i Virkeligheden af Syfilis og smittede hermed sin Plejemoder, ligesom dennes i Hjemmet værende

*) Jfr. i det hele de orienterende Bemærkninger til denne Dom af Højesterets Justitiarius N. Lassen i Tidsskrift for Retsvidenskab 1904, Side 307 ff.

Børn udsættes for Smittfare. Pigen blev tiltalt for Overtrædelse af Lov 30. Marts 1906 § 9, hvorefter et Barn, der lider eller mistænkes for at lide af Konssygdøm, ikke maa anbringes i Pleje, naar derved andre Børn udsættes for Smittfare *). Højesteret frifandt hende imidlertid, idet hendes Forklaring om ikke at have haft Mistanke eller Formodning om, at Barnet var behæftet med venerisk Smitte, ikke kunde forkastes, og hun derhos maatte antages at have været uvidende om den nævnte særlige Regel om, naar et Barn skal anses for mistænkt for Syfilis. I denne Forbindelse fremhæves det særlig af Højesteret, at den udtrykkelige Tilkendegivelse, hun angaaende Barnets Anbringelse havde modtaget paa det Hospital, hvor hun blev behandlet for Syfilis, indskrænkede sig til, at Barnet ikke maatte lægges til Brystet af en sund Kvinde **).

Højesteretsdom af 16. Oktbr. 1913 (H.R.T. 1913.512, U.f.R. 1913A 976) drejede sig om en Detaillists Overtrædelse af Medicinallovgivningen ved Forhandling af et Præparat, der solgtes som Middel mod Skorpe («Muk») hos Heste. Det statueredes, at Præparatet var unddraget fra den almindelige Detailhandel og henhørte under Apotekerverer (Fr. 4. December 1672 § 30); men Højesteret frifandt Tiltalte, idet det fremhæves, at det maatte antages, at det paagældende Middel i en længere Aarrække upaatalt var bleven forhandlet i den almindelige Detailhandel, samt at Tiltalte, inden han købte Varen af den paagældende Fabrikant, af dennes Agent var bleven gjort bekendt med, at Varen i vidt Omfang var indarbejdet i Detailhandelen. Højesteret erklærer derefter, at der maa gaas ud fra, at Tiltalte har befundet sig i en saaundsk yldelig Vildfarelse, at hans Forhold ikke bør tilregnes ham til Straf.

Man tør herefter antage, at Højesteret i hvert Fald vil forholde sig ret frit med Hensyn til Spørgsmaalet om at anvende Analogien af Straffelovens § 42 udenfor Straffelovens

*) Ifølge nævnte Lovbestemmelse skal »et Barn anses for mistænkt for Syfilis, selv om ingen Tegn paa den have vist sig hos det, naar nogen af Forældrene har paadraget sig Syfilis for mindre end syv Aar siden, og der ikke er hengaaet 3 Maaneder efter Fødslen«.

***) Den Betragtning, at en urigtig Retsbelæring fra en kompetent Myndigheds Side maa virke diskulperende, kommer bestemt frem i en københavnsk Overretsdom af 31. Januar 1912 (U. f. R. 1912 A 763), der frifandt en Tiltalt for ulovlig Indsamling af Kugleflint ud for en fredet Kyststrækning, da der ved Tilt.s Henvendelse til Stedets Politimester var givet ham Besked om, at saadan Indsamling var tilladt.

Omraade. Imod en saadan Analogi, overfor hvilken allerede Straffelovens Motiver stillede sig tvivlende, anføres sædvanlig, at ved de udenfor Straffelovens Omraade liggende »Politiovertrædelser« drejer det sig om Bestemmelser af en ganske anderledes positiv og udvortes Karakter end ved de efter Straffeloven strafbare Forbrydelser, der skal bunde i Rets- og Moralforestillinger, der er en Art Fælleseje for alle Samfundsmedlemmerne. Fra modsat Side gøres det gældende, at det udenfor Straffeloven drejer sig om en Række særlige Retsforhold, som den, der faar Berøring med dem, har Pligt til at sætte sig ind i, saa at Fejltagelser i saa Henseende falder ham selv til Last. Af de to Højesteretsdomme synes det at fremgaa, at Højesteret i hvert Fald ikke tillægger denne sidste Betragtning nogen afgørende Betydning, naar Oplysninger, der tilgaa den paagældende selv uden hans egen Bestræbelse, men som han ingen Grund har til ikke at stole paa, peger i beroligende Retning.

Eyvind Olrik.